

Algemene inleiding

Dit is het eerste voorjaarsdebat in de raad met een nieuwe coalitie. Een coalitie die kiest voor meer spanning op de lijn. Dit terwijl de kiezers er moeite mee hadden om inhoudelijke verschillen te vinden tussen de partijen. Ook in de onderhandelingen kwam de formateur uiteindelijk meer op gevoelsmatige dan op inhoudelijke gronden tot een meerderheid.

In het uitvoeringsprogramma van het college is dit zichtbaar. Er zijn niet héél véél onderwerpen waarbij we fundamenteel van mening verschillen over het WAT.

Wat voor oppositie kan de VVD nog voeren tegen dit programma?

Wel, bij veel punten is onduidelijkheid over het hoe. Probleem is dat het niet SMART genoeg is, hoewel dit in een van de eerste alinea's wordt gesteld. Vooral niet specifiek en tijdgebonden. Daardoor kunnen we ook slecht beoordelen of het acceptabel en realistisch is. Hoe moeten we het college houden aan haar beloftes als deze niet concreet benoemd worden in tijd, geld en vooral RESULTAAT?

We missen transparantie naar de samenleving: er waren meer dan dertig insprekers in de coalitievorming betrokken, wanneer zijn de inspraakreacties te verwachten? Waar heeft dit concreet toe geleid in het CUP? De eerste honderd dagen met inwoners in gesprek roept bij mij associaties op met het kabinet-Balkenende IV. Een van de meest visieloze kabinetten ooit. Laat ik één ding helder stellen: het college is zeker niet visieloos. De communicatie kan echter beter. Met name de vertaling naar concrete visies en beleid. Liever ziet de VVD deze eigen visie van het college als helder ankerpunt, ook al zijn we het daar soms niet mee eens.

Het uitvoeringsprogramma loopt over van de werkwoorden. "We gaan ermee aan de slag," werd veertien keer geteld bij één wethouder in de informatieronde. Graag zien we resultaten, niet alleen in het programma, maar vooral in de samenleving. Werk in plaats van woorden!

Ik neem u mee in aantal punten:

Programmapunten

Organisatie

Het blijft toch moeilijk om te zien dat er gekozen wordt voor drie fulltime wethouders. Dat kost ons veel geld. Inderdaad komen er stevige dossiers op ons af, maar is daarom meer FTE nodig? Volgens mij heb je dan meer budget voor je ambtelijke ondersteuning nodig in plaats van meer wethouders. Ook de verdeling van dossiers blijft onduidelijk en leidt vaak tot ruis en twijfel. "Wie geeft antwoord op welke vraag?" zorgt al vele inforondes lang voor inefficiëntie. Probeert men daarmee te bereiken dat bij problemen we "allemaal een probleem hebben - dus niemand" of wat is de echte

beweegreden? Het kost namelijk nog meer dan een heel energieakkoord voor de hele gemeente...of het hele budget voor nieuw beleid.

We missen de concrete status en voortgang van het reduceren van de gemeentelijke formatie. Uit de cijfers blijkt dat er een klein overschot is? Er ligt een forse taakstelling, wat is daar de financiële status van, en hoe is de ontwikkeling de komende jaren? De extra taakstelling uit het voorjaarsdebat 2013 wordt gehaald, maar hoe makkelijk? Wringt het echt?

Algemeen

Goed dat ernaar wordt gestreefd om de opbrengsten van de toeristenbelasting ten goede te laten komen aan de sector. Beter zou het zijn om de toeristenbelasting geheel af te schaffen en de sector zelf de PR ter hand te laten nemen.

Mooi dat het college daadkracht toont bij de ontwikkeling van de Biezenkamp. Kan er alvast voor gezorgd worden dat de openbare ruimte een fatsoenlijke aanblik krijgt? Hoe staat het met de omgeving van het Hamersveld, al enkele jaren afgebouwd, maar nog lijkt de omgeving een bouwplaats?

Dat de MFC's Atria en Atlas nu echt van start gaan is goed en erg nodig. Goed dat de gemeente het heft in eigen hand neemt!

Het lijkt een loffelijk streven dat Leusden een fair trade gemeente moet worden. Mooi dat de gemeente daarin het voortouw neemt. Maar wat kopen we er lokaal voor dat de gemeente eerlijk verbouwde koffie en thee schenkt? Want verder moeten de Leusdense bedrijven dit vooral zelf oppakken. Verplicht kunnen ze daar gelukkig niet toe worden. In vrijheid ervoor kiezen wel.

De woonvisie wordt geactualiseerd, ook een programmapunt van de VVD. Een goede zaak, want de huidige visie wordt in veel gevallen als een knellend kader ervaren bij die ontwikkelingen, die wél rendabel blijken.

Mooi dat in het Langesteeggebied natuur wordt ontwikkeld. Stel deze dan ook open voor iedereen en maak doorbraken tussen Leusden en het buitengebied. Natuur is niet iets om een hek omheen te zetten.

Sociaal domein

Zoals mijn inmiddels helaas ex-collega Wildenburg en collega Lensselink gisteren en eerder vanavond nog gloedvol betoogden, maken we ons als VVD grote zorgen over de transities in het sociaal domein. Beleid moet nog concreet worden, terwijl het systeem al op 1 januari 2015 in bedrijf moet zijn. Het college kiest echter nu al voor botte bezuinigingsmaatregelen die de maatschappij gaan treffen. Als meest sociale partij vraagt de VVD af of Leusden nog wel sociaal blijft? Het college wil uitgaan van eigen kracht. Veel zorgbehoevenden hebben juist geen eigen kracht. Meer kracht in de maatschappij bereikt u niet door het probleem over de muur te gooien. Tenzij u voor de "cold turkey" methode kiest.

Hoe staat het met de langlopende contracten in het sociaal domein? De raad heeft eerder besloten dat er geen contracten verlengd mogen worden zonder consultatie, maar er is niets meer vernomen van de vaak meerjarige verplichtingen met de huidige grote zorgaanbieders.

Wij begrijpen dat er onder begeleiding de droom nagejaagd wordt met iedereen. Betekent dat ook dat iedereen echt iedereen is en als iedereen wat anders vindt dan het college nu, dat dan de Samenleving Voorop nog steeds aan de orde is? In dit kader wil ik de verantwoordelijke wethouder graag iets meegeven. Een instrument dat nuttiger is dan consultants en bovendien ook nog eens Fair Trade...

overhandigt dromenvanger aan wethouder Overweg

Ondernemers komen er bekaaid af in het programma

Er komt een digitaal loket voor ondernemers. Leuk, maar dit is gewoon een wettelijke plicht. Goed dat deze nagekomen wordt, maar de vraag is of ondernemers niet méér nodig hebben.

De werklocaties komen goed op dreef. Een compliment daarvoor. Er worden concrete plannen voorgesteld aan het bedrijfsleven. Helaas schiet daarbij de communicatie te kort. Juist indien de belangen die er spelen, groot zijn, verwachten wij prudentie van het college. Jammer is dat er weliswaar een concept-visie ligt, maar dat de bedrijven wel geduld moeten hebben tot ver in 2015 vóór de bijbehorende bestemmingsplannen vorm krijgen.

In de concept-visie op de werklocaties wordt kennelijk gekozen voor elektro, zorg, logistiek en ICT. Maar in Leusden zitten ook veel bedrijven uit de medische sector. Waarom is er geen combinatie gemaakt van bedrijven en medisch/chemisch onderwijs? Waarom wordt de positie die Leusden heeft op sportgebied (professioneel en commercieel) niet verder versterkt?

Vestigingsbeleid detailhandel: hoe borgt het college de positie van de huidige winkeliers, die het nog steeds moeilijk hebben met teruglopende consumentenbestedingen? En maakt het college daarnaast plaats voor de nieuwe economie, die zich voor een groot deel online afspeelt? 40% van de klassieke detailhandel zal verdwijnen!

We vragen weinig tegenprestatie van werkzoekenden, maar het zijn de ondernemers die voor het grootste gedeelte de sociale cohesie in Leusden sponsoren met geld, eigen inzet en in OZB-lasten. De ondernemers die wij nu confronteren met vertragende werklocaties, waar we steeds meer van vragen (want ze hebben zogenaamd oneindig veel geld te vergeven) en waar we niets voor terugdoen. Op zich hoeft dat ook niet, maar nóg meer vragen van die ondernemers in het komende programma is echt buitengewoon onverstandig en jaagt ze het dorp uit. En dan ontbreekt de motor in Leusden.

Sportbeleid

De gemeente schijnt in gesprek over het sportbeleid met instanties en mogelijk ook bedrijven. Hoe zijn die contacten ontstaan? Is dit openbaar? Wordt de nieuwe sporthal straks privaat gefinancierd? En het kan niet alleen gaan om binnensport maar toch ook om buitensport en wat valt hier dan allemaal onder? Hoe denkt de wethouder mee te gaan in de financiering van wat dan ook als er geen sprake is van een bezuiniging zoals in de Leusderkrant staat?

Onderwijs

Leunt Leusden alleen maar op Amersfoort of kijkt men verder dan alleen basisonderwijs voor de toekomst van de jeugd van Leusden? Hoe kan onderwijs worden ingezet om ook werkenden en bewoners zonder werk verder te scholen voor een betere inzetbaarheid? Worden hierover gesprekken gevoerd met partijen? Nogmaals jammer dat onderwijs niet gekoppeld wordt aan de ontwikkeling van de werklocaties.

Werk

We hebben in Leusden rond de duizend NWW'ers. Dat zijn niet-werkende werkzoekenden voor de niet-ingewijden. Banen, banen, banen. De VVD leest daar in het uitvoeringsprogramma NIETS over. Terwijl dit toch de meest primaire zorg is in ieder huishouden. Ook het leveren van een sociale tegenprestatie door uitkeringsgerechtigden is onbekend.

Financiële gevolgen

De kadernota 2014 is inmiddels achterhaald. We debatteren vanavond op basis van verouderde cijfers. Het is loffelijk dat het college met een min of meer sluitende begroting komt. Maar de meicirculaire gooit voor een slordige vier ton roet in het eten. Aanlokkelijk is het dan om dit snel op te lossen en in de reflex te schieten van lastenverhoging. De VVD maakt zich zorgen dat de rekening voor het nieuwe beleid zodoende via de achterdeur bij de samenleving op de mat valt. Een sigaar uit eigen doos. De nieuwe sporthal, de natuurimpuls in de Langesteeg, het energieakkoord, betaald door de inwoners van Leusden. Ook de inwoners die er géén gebruik van maken.

Veel wordt er neergelegd in de samenleving. Alle PM-posten bij elkaar tellen op tot een groot bedrag. Dat bergt een gróót risico in zich: de samenleving moet voor miljoenen taken op zich gaan nemen. Neemt het college de verantwoording als dat niet lukt?

Onze vermogenspositie verslechtert, de buffers worden minder, terwijl de risico's toenemen. We zetten immers een deel van onze reserves in bij de MFC's en de ontwikkeling van een nieuwe sporthal. Met andere woorden: we verminderen onze weerstand juist als die hard nodig is. Dat moet een keer fout gaan. Rekent het college op de samenleving om dit op te lossen?

Op dit moment wordt de OZB al met 1% meer verhoogd. Kan het college een idee geven van de toename van de rioolheffing? Kan het college een helder beeld scheppen van de totale lastendruk?

Het college zal aangeven, dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen. Welnu, de VVD wil klare taal. En roept de raad met een motie op om zich uit te spreken. Wij stellen voor, zoals dat in het verleden ook gebruikelijk was, om echt te bezuinigen als dat nodig gaat zijn. Of terughoudender te zijn in de ambities. De lasten verhogen is géén bezuiniging en dient pas als allerlaatste redmiddel.

De VVD juicht toe dat het college goed bezig is om met een aantal onderwerpen echt aan de slag te gaan, maar het gaat ons om resultaat! Ik rond af:

De voornaamste zorgpunten van de VVD

We missen nog de **visie** van en concrete aanpak door het college: kies je eigen visie (dus geen oude wijn in nieuwe zakken), maak die scherp en voer die uit, blijf niet zwabberen aan de hand van "de samenleving", wat is nu precies "de samenleving"? Een paar belangengroepen?

Zorgtransities: zet een nieuw systeem op en blaas de huidige systemen niet op voordat er een fatsoenlijk systeem in de steigers staat. Het college lijkt inmiddels verder dan dat het liet zien bij de behandeling van de huishoudelijke hulp. Laat dat dan ook zien, dat geeft de raad en de samenleving vertrouwen. En doe dat op zo'n manier dat het publiek enthousiast wordt in plaats van de bezorgdheid die we gisteren zagen.

Financiën: wees voorzichtig, leg de rekening nu niet in de samenleving. Onze buffers hebben we hard nodig. Toename van de risico's terwijl de buffer afneemt zorgt voor kwetsbaarheid in het kwadraat!

Conclusie

Leusden staat er niet slecht voor. De economie laat licht herstel zien. Tegelijkertijd lopen de werkgelegenheid en de consumptie nog achterop. Maar de wereld is wel veranderd en op allerlei gebieden moeten we voor een nieuwe aanpak kiezen.

"Water! Water! Water!" roept het college. Maar er is niet gedefinieerd of het zoet of zout water is. We zouden er in het najaar wel eens achter kunnen komen, dat het erg zout blijkt. Of zuur, zo u wilt. We dringen er bij het college op aan om, vanuit haar eigen visie, klare wijn te schenken in het najaar.

Het college en de raad staan voor grote uitdagingen in de komende periode. Het is alle hens aan dek! De VVD zal daar zo scherp mogelijk op toezien.

Dat betekent: verantwoord oppositie kiezen omdat het algemeen belang soms groter kan zijn dan partijpolitiek, maar we verwachten wel dat het college tegengeluiden in

de maatschappij ook wil horen, vooral als ze door volksvertegenwoordigers verwoord worden, en daar ook wat mee doet.

Ik citeer JF Kennedy: “the Constitution makes us not rivals for power but partners for progress.” Vrij vertaald: de wet maakt van ons geen rivalen in de strijd om de macht maar partners voor vooruitgang.

Dankuwel.